

The Holy See

PAPA FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

Trg sv. Petra
Srijeda, 24. travnja 2024.

[Multimedia]

U tekstu koji slijedi uključeni su i nepročitani dijelovi koje se također donosi kao da su izgovoreni.

Mane i vrline. 16. Milosni život po Duhu

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Posljednjih smo tjedana razmišljali o stožernim krepostima: razboritosti, pravednosti, jakosti i umjerenosti. To su četiri stožerne kreposti. Kao što smo više puta istaknuli te četiri kreposti pripadaju vrlo drevnoj mudrosti koja prethodi i samom kršćanstvu. Već se prije Krista poštenje i čestitost veličalo kao građansku dužnost, mudrost kao pravilo kojeg se valja držati u svojim djelovanjima, hrabrost kao temeljnu sastojinu za život koji teži dobru, umjerenost kao nužnu mjeru da ne upadnemo u kovitlac pretjerivanja. Ta tako drevna baština čovječanstva nije zamijenjena kršćanstvom, nego je jasno stavljena u žarište, valorizirana, pročišćena i povezana.

U srcu svakog muškarca i žene postoji, dakle, sposobnost traženja dobra. Duh Sveti nam je dan kako bi onaj tko ga prima mogao jasno razlikovati dobro od zla, kako bi imao snage prionuti dobru izbjegavajući zlo i, na taj način, postići puno samoostvarenje.

No, na našem putu prema punini života, koja pripada određenju svake osobe – cilj svake osobe je punina, to da uživa puninu života – kršćanin ima posebnu pomoć Duha Isusa Krista, Isusova Duha. Ona se postiže darom *ostalih triju, čisto kršćanskih* kreposti koje se u spisima Novoga Zavjeta često spominje *zajedno*. Ti temeljni stavovi, koji karakteriziraju život kršćanâ, jesu tri kreposti koje ćemo sada zajedno izgovoriti: *vjera, nada i ljubav*. Recimo zajedno: [svi zajedno govore] vjera, nada... ništa ne čujem, glasnije! [svi zajedno govore] Vjera, nada i ljubav. Bili ste sjajni! Kršćanski su ih pisci već vrlo rano prozvali „bogoslovnim“ ili „teologalnim“ budući da se primaju i žive u odnosu s Bogom, kako bi ih razlikovali od druge četiri koje se nazivaju „stožernim“, s obzirom na to da ove potonje predstavljaju „stožer“ dobroga života. Ove tri pak su primljene na krštenju i dolaze od Duha Svetoga. I jedne i druge, i bogoslovne i stožerne naime, koje se u mnogim sustavnim razmišljanjima obrađuje zajedno, tako su činile divan niz od sedam kreposti koji se često suprotstavlja popisu sedam smrtnih grijeha. Ovako se u *Katekizmu Katoličke Crkve* opisuje djelovanje bogoslovnih kreposti: „Bogoslovne kreposti zasnivaju, nadahnjuju i obilježuju čudoredno djelovanje koje je vlastito kršćaninu. One oblikuju i oživljavaju sve čudoredne kreposti. Bog ih ulijeva u duše vjernika da ih osposobi da djeluju kao njegova djeca i zasluže vječni život. One su zalog prisutnosti i djelovanja Duha Svetoga u moćima ljudskog bića“ (1813).

Dok je opasnost stožernih kreposti ta da stvore muškarce i žene koji su se vinuli do herojskog stupnja u činjenju dobra, ali koji su sve u svemu usamljeni i izolirani, veliki dar bogoslovnih kreposti jest život *življen u Duhu Svetom*. Kršćanin nikada nije sam. On čini dobro ne radi divovskog napora osobnog predanog zalaganja, nego zato što, kao ponizan učenik, ide za Učiteljem Isusom. On ide naprijed na putu. Kršćanin ima bogoslovne kreposti koje su veliki protuotrov samodostatnosti. Koliko se samo puta neki moralno besprijekorni muškarci i žene izlažu opasnosti da postanu, u očima onih koji ih poznaju, umišljeni i naduti! Na tu nas opasnost snažno upozorava Evanđelje, gdje Isus preporučuje svojim učenicima: „Tako i vi: kad izvršite sve što vam je naređeno, recite: 'Sluge smo beskorisne! Učinismo što smo bili dužni učiniti!'“ (Lk 17, 10). Oholost je otrov, jak otrov: samo jedna njena kap je dovoljna da uništi čitav život proživljen u znaku dobra. Neka je osoba možda učinila brdo dobročinstava i požnjela priznanja i pohvale, ali ako je sve to činila samo zbog sebe same, da uzvisi samu sebe, može li je se i dalje zvati kreposnom osobom? Ne!

Dobro nije samo cilj, nego i način. Za dobro treba mnogo diskrecije, mnogo ljubaznosti. Za dobro nadasve treba svući sa sebe onaj tako često glomazan oklop koji predstavlja naš ego. Kad je naš „ja“ u središtu svega sve se ruši. Ako svako djelo koje činimo u životu činimo samo zbog nas samih, je li ta motivacija doista toliko važna? Taj jadni „ja“ zagospodari svime i tako se rađa oholost.

Da bismo ispravili sve te situacije koje ponekad postaju bolne, od velike su pomoći bogoslovne kreposti i to posebno u trenucima pada, zato što i oni koji imaju dobre moralne nakane katkad padnu. Svi padamo u životu, zato što smo grešnici. Baš kao što i oni koji se svakodnevno vježbaju u krepostima ponekad griješe – svi griješimo u životu –: um nije uvijek bistar, volja nije uvijek

čvrsta, strasti se ne drži uvijek na uzdama, hrabrost ne pobjeđuje uvijek strah. Ali ako otvorimo srce Duhu Svetom – nutarnjem Učitelju –, On u nama oživljava bogoslovne kreposti: ako smo, dakle, izgubili povjerenje, Bog nas ponovno otvara vjeri – snagom Duha, ako smo izgubili povjerenje, Bog nas ponovno otvara vjeri –; ako nas je obuzela malodušnost, Bog iznova budi u nama nadu; ako nam je srce otvrdnulo, Bog ga omekšava nježnošću svoje ljubavi. Hvala.

U sklopu pozdrava poljskim vjernicima

U subotu se obilježava deseta obljetnica proglašenja svetim Ivana Pavla II. Gledajući njegov život, možemo vidjeti što čovjek može postići kad prihvati i razvija u sebi Božje darove: vjeru, nadu i ljubav. Ostanite vjerni njegovoj ostavštini. Promičite život i ne dajte se zavarati kulturom smrti. Molimo po njegovu zagovoru Boga za dar mira za koji se on kao papa predano zalagao. Od srca vas blagoslivljam.

U sklopu pozdrava vjernicima talijanskog govornog područja

[...] Sutra u liturgiji slavimo blagdan svetoga Marka, evanđeliste koji je živopisno i konkretno opisao otajstvo osobe Isusa iz Nazareta. Pozivam sve vas da pustite Kristu da vas očara, kako bi s oduševljenjem i vjernošću sudjelovali u izgrađivanju Božjega kraljevstva.

U mojim su mislima, nadalje, mučenička Ukrajina, Palestina, Izrael, Mjanmar koji su u ratu, kao i mnoge druge zemlje. Rat je uvijek poraz, a oni koji najviše zarađuju jesu proizvođači oružja. Molim vas, molimo za mir! Molimo za mučeničku Ukrajinu: ona mnogo, mnogo trpi. Mladi vojnici idu ginuti. Molimo. A molimo također za Bliski istok, za Gazu: tamo se mnogo trpi, u ratu. Molimo za mir između Palestine i Izraela, da budu dvije države, slobodne i u dobrim odnosima. Molimo za mir.

Svim upućujem svoj blagoslov!